

У межах НТК «Драматургія» при кафедрі германської філології та зарубіжної літератури навчально-наукового інституту іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка як структурний підрозділ університету діє **науково-дослідна лабораторія „BRECHT-ZENTRUM”**, метою якої є популяризація німецькомовної драми, переклад німецьких драматичних творів і коментарі до них, дослідження питань розвитку сучасної німецької драми, проведення наукових конференцій з проблем історії німецької драми.

Основним напрямком діяльності науково-дослідної лабораторії є організація наукових досліджень, скерованих на розробку наступних проблем:

- історія німецької драми;
- дослідження творчості Б. Брехта;
- переклад драматичних творів;
- питання жанротворення у німецькій драмі;
- театральнo-драматургічна практика ФРН.

Склад науково-дослідної лабораторії **«БРЕХТ-ЦЕНТР»**:

науковий керівник НТК “Драматургія” – д.ф.н., проф. Чирков О.С.,
завідувач науково-дослідної лабораторії “Брехт-Центр” –
к.ф.н., доц. **Ліпісівський Микола Леонідович**.

Члени науково-дослідної лабораторії «Брехт-центр»:

к.ф.н., доц. Соколовська С.Ф., к.ф.н., ст. викл. Ковальова Т.П.,
Бігун І.Б., Борковська О.В., Василівська Н.І., Тараба І.О., Фант М.О.,
Федоренко Л.О.

Основний акцент у роботі науково-дослідної роботи було зроблено на методику проведення наукових досліджень з метою розгляду актуальних проблем брехтознавства і висвітлення маловідомих письменницьких постатей, наближення вітчизняного філологічного середовища до досвіду європейської германістики.

Нові перспективи для роботи Брехт-Центру з’явилися після підписання угоди про співпрацю з Архівом Бертольта Брехта м. Берлін. Визначною подією стала передача Брехт-Центру унікальної Брехтівської бібліотеки Вольфганга Йеске (понад 1500 книг), яка стала основою для проведення наукових досліджень на більш якісному рівні. Передача бібліотеки відбулася у межах існуючої угоди про співпрацю з Архівом Бертольта Брехта м. Берлін та за особистої підтримки директора архіву пана доктора Ердмута Віцісла. Для розташування бібліотеки під егідою директора ННІ іноземної філології проф. А.В. Сингаївської було обладнано спеціальне приміщення. Відкриття роботи бібліотеки відбулося під час V Брехтівських читань 1 березня 2013 року. Наразі триває каталогізація книг та утворення онлайн-каталогу Брехтівської бібліотеки імені Вольфганга Йеске (відповідальна особа – Василівська Н.І.).

Значним внеском у роботу Брехт-Центру є фахові словники, довідникові видання, підручники та художні література, подаровані у квітні 2013 року Гете-Інститутом м. Київ.

Унікальні нові видання з брехтознавства періодично надходять також у подарунок Брехт-Центру від Брехтівського науково-дослідного центру м. Аугсбург (ФРН) завдяки співпраці з його керівником проф. Юргеном Гіллесгаймом.

Творчою лабораторією для апробації власних ідей стала проведена 1-2 березня 2013 р. на базі ННІ іноземної філології Житомирського державного університету імені Івана Франка “Брехт-Центром” при кафедрі романо-германських літератур та літературознавства спільно з Центром германістики при Інституті літератури ім. Т.Г. Шевченка НАН України (Київ), Житомирським обласним німецьким національно-культурним товариством «Відергебурт» була міжнародна наукова конференція – V Брехтівські читання – ««Сприйняття мистецтва й мистецтво сприймання»: мистецька практика й теорія Б. Брехта у багатовимірності рецепції». Конференція стала черговим етапом у розвитку міжнародної співпраці з Архівом Бертольта Брехта м. Берлін, який виступив співорганізатором цього заходу. Було започатковано співпрацю з Сілезьким університетом м. Катовіце та Католицьким університетом м. Люблін, представники яких взяли участь у роботі Брехтівських читань. Було продовжено співпрацю також з Центром Германістики при Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України і Житомирським німецьким національно-культурним товариством «Відергебурт», який теж долучився до проведення вищезгаданої конференції.

Поряд з учасниками з різних міст України, знаними в нашій країні та поза її межами вченими, у V Брехтівських читаннях узяли участь 10 докторів наук з Німеччини та Польщі, а також представники посольства Федеративної Республіки Німеччина й Гете-Інституту в Україні, зокрема: Д. Лехельт, Перший Секретар Посольства Федеративної Республіки Німеччина в Україні, керівник відділу культури, освіти та меншин, доктор Е. Віцісла, директор Архіву Бертольта Брехта та Архіву Вальтера Беньяміна, доктор І. фон дер Лює, професор Вільного університету м. Берлін, доктор А. Рунге, керівник культурного фонду «А und А», доктор З. Фелішевський, Сілезький університет (м. Катовіце), доктор Гр. Крупінська, Сілезький університет (м. Катовіце) та ін. У конференції взяли участь викладачі кафедри (д.ф.н., проф. Чирков О.С., к.ф.н, доц. каф. Коляда О.В., к.ф.н., доц. каф. Ліпісівіцький М.Л., к.ф.н., ст. викл. Закалюжний Л.В., ас. Тименко Т.Г.), аспіранти (Зорницька І.В., Левченко О.М., Федоренко Л.О., Бігун І.Б., Авраменко П.М., Василівська Н.І.) та студенти старших курсів ННІ іноземної філології (Дмитрієва І.В., Павліченко О.І., Пазюк Я.О., Столяр С.В.).

Під час конференції відбулася презентація другого номеру збірника наукових праць „**Брехтівський часопис**”. Засновник – Житомирський державний університет імені Івана Франка. Ідея та шеф-редактор – д. ф. н., проф. Чирков О. С., відповідальні редактори – Закалюжний Л. В. та Ліпісівіцький М. Л. Видання покликане популяризувати наукові дослідження творчості Бертольта Брехта та сучасної німецькомовної драматургії, знайомити наукову громадськість України з творами Брехта та

німецькомовних авторів, які мало- або зовсім невідомі сучасному українському читачеві. Поряд із матеріалами Брехтівських читань 2012 р., рубрикою Brecht International з публікаціями іноземних дослідників, а також рубрикою «Брехт українською» з перекладом невідомих українському читачеві Брехтівських творів та коментарів до них і рубрикою «Театр» у другому номері Брехтівського часопису започатковано рубрику есеї, де опубліковано статтю проф., д.ф.н. О.С. Чиркова. «Брехтівський часопис» і надалі буде виходити один раз на рік.

У межах V Брехтівських читань було оголошено результати першого Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт, присвячених творчості Б. Брехта, започаткованого проф. Чирковим О.С. Перше місце залишилося вакантним. Друге місце отримала студентка магістратури ННІ іноземної філології Столяр С.В. (науковий керівник — к.ф.н., Ліпівський М.Л.), третє місце поділили між собою студенти ННІ іноземної філології Павліченко О.І. (науковий керівник — к.ф.н. Ліпівський М.Л.) і Пазюк Я.А. (науковий керівник — д. ф. н., проф. Чирков О. С.). Призери отримали грошові премії від заносника конкурсу д. ф. н., проф. Чиркова О. С., а також пам'ятні грамоти.

В межах конференції для студентів та викладачів ННІ іноземної філології діяли міжнародні науково-практичні семінари:

- «Пробна модель поведінки: прийоми засоби зображення у вибраних «Історіях про пана Койнера», який було організовано у межах співпраці між Архівом Бертольта Брехта Академії Мистецтв м Берлін та «Брехт Центром» кафедри романо-германських літератур та літературознавства. Семінар провів директор Архіву Бертольта Брехта Академії мистецтв м. Берлін доктор Е. Віцисла;

- «Економіка і література. Оповідання Бертольта Брехта», який було організовано у межах співпраці між Вільним університетом м. Берліна та «Брехт Центром» кафедри романо-германських літератур та літературознавства. Семінар провела професор, доктор Вільного університету м. Берлін Ірмела фон дер Лює та доктор Аніта Рунге.

Учасники семінару отримали сертифікати.

Чільне місце у роботі лабораторії займають переклади з творчості Б. Брехта та інших німецькомовних авторів. У 2012-2013 рр. Ліпівським М.Л. для другого номеру Брехтівського часопису були перекладені три сцени з циклу «Страх і відчай у Третньому Рейху», а також два ранні вірші Б. Брехта.

Налагоджено зв'язки з Архівом Бертольта Брехта м. Берлін та Міжнародним Брехтівським товариством. Лабораторія отримала у подарунок від віце-президента цього товариства пана Ермута Віцисла низку наукових публікацій, а також безкоштовний абонемент журналу „Dreigroschenheft“, який висвітлює актуальні події, пов'язані з творчістю Б. Брехта та видається 1 раз у квартал у місті Аугсбург в Німеччині.

У липні 2012 р. Було підписано угоду про наукову, навчальну і культурну співпрацю між Академією Ігнатіанум м. Краків (Республіка Польща) і Житомирським державним університетом імені Івана Франка.

Відповідно до умов угоди Юзеф Бремер, професор, доктор філософських наук, декан філософського факультету Академії Ігнатіанум в м. Кракові, завідувач кафедри когнітивістики Ягеллонського університету, відвідав ННІ іноземної філології 5-9 листопада 2012 р. і прочитав курс лекцій з філософії мови для студентів магістратури.

Розпочата робота над створенням «Словника Брехта». (Ідея і загальне керівництво здійснює проф. Чирков О.С.)

Брехт-центр налагоджує контакти шляхом інтернет-листування з відомим центром дослідження творчості Брехта в м. Аугсбург. Керівник цього центру **д-р Юрген Гіллесгайм** надіслав поштою низку важливих наукових публікацій, присвячених ранньому аугсбурзькому та мюнхенському періоду творчості Б. Брехта. Д-р Юрген Гіллесгайм увійшов до редколегії Брехтівського часопису та надіслав три статті («Брехтівський науково-дослідний центр в Аугсбурзі, його колекція та наукова робота», «Брехт – європеєць?», «Ранні антигерої в ліриці Брехта») для публікації у другому номері Брехтівського часопису. Також д-р Юрген Гіллесгайм погодився взяти участь у VI Брехтівських читаннях (2014 р.).

Літературознавицею з м. Аугсбург **К. Шпренгер** було подано для публікації у другому номері Брехтівського часопису статтю «Аугсбург відкриває Б. Брехта. Ранні суперечки у пресі довкола драматурга на початку 20-х років».